

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003287

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-10-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мульгіна Оксана Володимирівна

2. OKSANA V. MULHINA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 25-10-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Харківський апеляційний суд

Код за ЄДРПОУ: 42261368

Місцезнаходження: майдан Героїв Небесної Сотні, 36, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2024-12 ID6909

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Правовий статус самозайнятої особи у сфері соціального захисту населення України.
2. Legal status of a self-employed person in the field of social protection of the population of Ukraine.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене розкриттю змісту самозайнятої особи як суб'єкта права соціального забезпечення. Зокрема, визначено сутність та природу поняття «самозайнята особа» як особливий правовий статус фізичної особи, здійснено розмежування поняття «самозайнята особа» з іншими суміжними правовими категоріями, таких як «фізична особа», «фізична особа-підприємець», «член особистого селянського господарства»; визначено стан правового регулювання правового статусу самозайнятої особи в соціально-забезпечувальній сфері; виокремлено особливості правового статусу самозайнятої особи як

суб'єкта, що надає соціальне забезпечення, проаналізовано чинне законодавство, яке регулює питання отримання самозайнятою особою видів соціального забезпечення; з'ясовано місце самозайнятих осіб у системі соціального страхування; визначено проблеми правового регулювання правового статусу самозайнятих осіб як суб'єктів права соціального забезпечення та запропоновано шляхи модернізації соціально-забезпечувального законодавства України в напрямі оптимізації ролі та місця самозайнятих осіб у системі соціального забезпечення, вдосконалення їх соціально-забезпечувального правового статусу; досліджено міжнародний досвід правового регулювання правового статусу самозайнятих осіб як суб'єктів права соціального забезпечення. У дисертації сутність і правова природа поняття «самозайнята особа» як особливого правового статусу фізичної особи розкривається за допомогою виділення наступних правових ознак: 1) самозайнята особа наділена спеціальним правовим статусом фізичної особи, початок існування прав та обов'язків у рамках якого пов'язаний із особливим порядком вчинення необхідних дій (державною реєстрацією або отримання свідоцтва про право на зайняття відповідним видом незалежної професійної діяльності в поєднанні з державною реєстрацією); 2) самозайнята особа – це активний та ініціативний учасник правових відносин, який бере на себе особистий ризик і працює над задоволенням власних потреб та інтересів (отримання прибутку, реалізація професійних амбіцій, втілення новаторських ідей, задоволення інших соціальних потреб, творчої реалізації тощо); 3) самозайнята особа отримує не лише можливість задовольняти особисті потреби, а й бере на себе низку відповідних обов'язків, серед яких реєстрація власного бізнесу, інформування податкових органів про свою діяльність та оподатковуваний дохід, забезпечення своєчасної сплати податків і інші обов'язкові збори; 4) залежно від характеру своєї конкретної роботи самозайнята особа може одночасно виконувати кілька ролей, наприклад, бути податковим агентом, платником податків, роботодавцем, застрахованою особою та/або застрахованою особою. У процесі розмежування суміжних категорій з самозайнятою особою виділено відмінні правові характеристики, а саме: 1) різним є момент і підстави набуття правосуб'єктності фізичною та самозайнятою особами; 2) різні правові характеристики місцезнаходження наведених осіб: місце проживання фізичної особи є житло, в якому вона проживає постійно або тимчасово, щодо самозайнятої особи, то важливою правовою характеристикою її правового статусу є її місцезнаходження, яке не завжди є тотожним місцю проживання; 3) поняття «фізична особа» є універсальним та позначає людину як учасника будь-якого виду галузевих правовідносин, у свою чергу поняття «самозайнята особа» визначає особливий правовий статус, який набула фізична особа, і який відображає її як учасника насамперед правовідносин, пов'язаних з господарською та незалежною професійною діяльністю; 4) самозайнята особа за одним своїм видом господарської або незалежної професійної діяльності може виступати одночасно в статусі роботодавця та працівника, страхувальника й застрахованої особи, в той час, як фізична особа за одним із видів своєї трудової діяльності може бути або роботодавцем і страхувальником, або працівником і застрахованою особою; 5) презюмується, що самозайнята особа за своїм правовим статусом належить до зайнятого населення, в той час, як фізична особа може бути як зайнятою, так і безробітною. Зауважено, що правове регулювання правового статусу самозайнятих осіб у праві соціального забезпечення характеризується наступними особливостями: 1) право соціального забезпечення не закріплює поняття «самозайнята особа», а тому можна констатувати, що на сьогодні наведений термін не є правовою категорією права соціального забезпечення – законодавець закріплює окремі норми щодо соціального забезпечення осіб, які є самозайнятими, послуговуючись поняттями: «фізична особа-підприємець», «особа, яка провадить незалежну професійну діяльність», «особа, яка забезпечує себе роботою самостійно»; 2) розрізненість підходів до соціального забезпечення самозайнятих осіб залежно від виду соціального забезпечення та законодавчого акта, яким таке питання врегульовано;

2. The dissertation research is dedicated to revealing the content of a self-employed person as a subject of social security law. The essence and nature of the concept of "self-employed person" are defined by the dissertant as a special legal status of an individual. The concept of "self-employed person" is differentiated from other related legal categories, such as "individual," "individual entrepreneur," and "member of a personal peasant farm." The state of legal regulation of the legal status of a self-employed person in the social security sphere is determined. The

peculiarities of the legal status of a self-employed person as a subject providing social security are highlighted. The current legislation regulating the issue of a self-employed person receiving types of social security is analyzed. The place of self-employed persons in the social insurance system is clarified. Problems of legal regulation of the legal status of self-employed persons as subjects of social security law are identified, and ways to modernize Ukraine's social security legislation in the direction of optimizing the role and place of self-employed persons in the social security system and improving their social security legal status are proposed. The international experience of legal regulation of the legal status of self-employed persons as subjects of social security law is studied. In the dissertation, the essence and legal nature of the concept of "self-employed person" as a special legal status of an individual is revealed by the author by highlighting the following legal features: 1) the concept of "self-employed person" is a special legal status of an individual, the beginning of the existence of rights and obligations within which related to a special procedure for taking the necessary actions (state registration or obtaining a certificate of the right to engage in the relevant type of independent professional activity in combination with state registration); 2) a self-employed person is an active and proactive participant in legal relations who assumes personal risk and works to satisfy his own needs and interests (making a profit, realizing professional ambitions, implementing innovative ideas, meeting other social needs, creative realization, etc.); 3) a self-employed person not only gets the opportunity to meet personal needs, but also takes on a number of relevant responsibilities, including registering his own business, informing tax authorities about his activities and taxable income, ensuring timely payment of taxes and other mandatory fees; 4) depending on the nature of his specific work, a self-employed person can simultaneously fulfill several roles, for example, being a tax agent, a taxpayer, an employer, an insured person and/or an insured person. In the process of distinguishing related categories from the self-employed person, the author identified distinctive legal characteristics in the provided categories: 1) the moment and grounds for acquiring legal personality by individuals and self-employed persons are different; 2) the legal characteristics of the location of these persons differ: the place of residence of an individual is the dwelling where they reside permanently or temporarily, whereas for a self-employed person, an important legal characteristic of their legal status is their location, which is not always identical to their place of residence; 3) the concept of "individual" is universal and denotes a person as a participant in any type of sectoral legal relations, while the concept of "self-employed person" defines a special legal status acquired by an individual, reflecting them primarily as a participant in legal relations related to economic and independent professional activities; 4) a self-employed person, depending on the type of economic or independent professional activity, can simultaneously act as both an employer and an employee, an insurer and an insured person, while an individual in one of their types of employment can be either an employer and an insurer, or an employee and an insured person; 5) it is presumed that a self-employed person by their legal status belongs to the employed population, while an individual can be either employed or unemployed. In the dissertation, the author notes that the legal regulation of the legal status of self-employed persons in social security law is characterized by the following features: 1) social security law does not define the concept of "self-employed person," and therefore it can be stated that this term is not currently a legal category within social security law – the legislator defines specific norms regarding the social security of self-employed persons using terms such as individual entrepreneur, person engaged in independent professional activities, person who provides their own work; 2) the approaches to the social security of self-employed persons vary depending on the type of social security and the legislative act regulating

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Мульгіна О. В. Сучасний стан правового регулювання самостійної зайнятості в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Право”. // Б. 2022. Вип. 74 (1). С. 191–195.
- 2. Мульгіна О. В. Гарантії самозайнятих осіб у сфері соціального захисту населення України: питання сьогодення. Соціальне право. // Б. 2022. № 3. С. 56–63.
- 3. Mulgina O. V. On the issue of the legal status of a self-employed person in the field of social protection. The scientific heritage. 2023. № 107(107). P. 66–70.
- 4. Мульгіна О. В. Зарубіжний досвід правового регулювання соціального захисту самозайнятих осіб та можливість його використання в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Право”. // Б. 2023. Вип. 79 (1). С. 328–332.
- 5. Мульгіна О. В. Самозайнятність як окремий вид зайнятості населення України. Сталий розвиток суспільства та держави: сучасні виклики та напрямки розвитку: матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 18 листоп. 2022 р.). Одеса, 2022. С. 176 – 179.
- 6. Мульгіна О. В. Особливості правового статусу самозайнятої особи у сфері соціального захисту населення. Правове забезпечення соціальної сфери : матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 28 квіт. 2023 р.). Одеса: Фенікс, 2023. С. 276–279.
- 7. Мульгіна О. В. Щодо законодавчого регулювання соціального захисту самозайнятих в Україні. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2023 р.). Одеса: Вид-во «Юридика», 2023. Т. 1. С. 518–520.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000960

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Середа Олена Григорівна
2. Olena H. Sereda

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ТИЩЕНКО Олена Володимирівна

2. Olena V. Tyschenco

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3859-3046

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурак Володимир Ярославович

2. Vladimir Y. Burak

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3511-0555

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ім. Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070986

Місцезнаходження: , Львів, 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Олена Євгенівна
2. Olena Y. Lutsenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9357-8546**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**Код за ЄДРПОУ:** 02071139**Місцезнаходження:** вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Галузевий**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сільченко Сергій Олександрович
2. Sergij O. Sil'chenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3436-3021**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**Код за ЄДРПОУ:** 02071139**Місцезнаходження:** вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Галузевий**VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яковлева Галина Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яковлева Галина Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна